

אוגוסט 2020

קוד התנהגות מקצועית

של האגודה American Academy of Actuaries

אומץ על ידי ועדת הסטנדרטים של אגודת האקטוארים בישראל ב-26 במרץ 2020

נכון ל-1 בינואר 2001, חמש האגודות האקטואריות בארצות הברית אימצו את קוד התנהגות המקצועית המובא להלן. הקוד אומץ על ידי הדירקטוריון של ה-American Academy of Actuaries ב-28 בספטמבר 2000 והנחיות הקוד חלות על כל חברי האגודות.

קוד התנהגות המקצועית (להלן 'הקוד') מתאר את משמעות ההתנהגות המקצועית של האקטואר. הקוד מזהה מהי האחריות שנושאים האקטוארים ביחס לציבור, ללקוחותיהם, למעסיקיהם ולמקצוע האקטואריה.

קוד התנהגות מקצועית

מטרת **הקוד** היא לחייב אקטוארים לדבוק בסטנדרטים הגבוהים של התנהגות, ביצוע וכשירות של מקצוע האקטואריה, ובכך לתמוך באקטואר שימלא כהלכה את חובותיו המקצועיות לציבור. על האקטואר לציית ל**קוד**. אקטואר הסוטה באופן מהותי מהנחיות **הקוד** יהיה כפוף לתהליכי הכוונה ומשמעת של המקצוע.

הנחיות **הקוד** מזהות את הסטנדרטים המקצועיים והאתיים אשר להם האקטואר חייב לציית כדי למלא את חובתו לציבור ולמקצוע האקטואריה. ההערות מספקות מידע נוסף לצורך הסברה, חינוך ויעוץ כיצד לפרש ולבצע את ההנחיות.

בנוסף ל**קוד**, האקטואר כפוף להנחיות של כל קוד התנהגות או קוד אתי שאומץ על ידי אגודה אקטוארית מוכרת באותם מקומות שבהם נותן האקטואר שירותים אקטואריים. שירותים אקטואריים נחשבים כנייטנים בכל מקום שהאקטואר מתכוון שישתמשו בשירותים, אלא אם כן סוכם אחרת בהסכם בין האגודה האקטוארית המוכרת במקום נתינת השירותים ובין אגודת האקטוארים בישראל.

ייתכן מצב שחוקים מטילים חובות על האקטואר. במקרה שחובות אלה נמצאים בסתירה עם **הקוד**, דרישות החוק קודמות.

על האקטואר להכיר ולהתעדכן לא רק בפרטי **הקוד**, אלא גם בדרישות החוק ובהנחיות המקצועיות, בכל המקומות שבהם הוא נותן שירותים אקטואריים. על האקטואר להשיג תרגומים של החוקים וההנחיות המקצועיות לפי הצורך.

הגדרות

בקוד יש ביטויים מודגשים במטרה לבטא את המשמעויות הבאות:

תקשורת האקטואר: תקשורת בכתב או בדרכים ממוחשבות או בעל פה, שהאקטואר מוציא לצורך מתן שירותים אקטואריים.

שירותים אקטואריים: שירותים מקצועיים שניתנים ל**לקוח** על ידי אדם שמתפקד כאקטואר. שירותים אלה כוללים מתן ייעוץ, המלצות, ממצאים או חוות דעת המבוססים על שיקולים אקטואריים.

אקטואר: אדם שהתקבל לרמת חברות שעליהן חל **הקוד**, בהתאם ל**קוד** שאומץ על ידי אגודת אקטוארים. כאשר הביטוי 'אקטואר' מופיע ללא הדגשה, הכוונה לכל אדם שממלא תפקיד אקטואר ללא קשר לחברות או לרמת חברות באגודת אקטוארים.

מידע סודי: מידע שאיננו חשוף לציבור והובא לידיעתו של אקטואר כאשר הוא נותן **שירותים אקטואריים ללקוח**. **מידע סודי** כולל מידע בבעלות של אחר או מידע שלפי החוק מנוע מהפצה.

חוק: בנוסף לחוקים, הביטוי כולל תקנות, החלטות משפטיות וקביעות אחרות שיש להן סמכות משפטית.

לקוח: לקוח או מעסיק של האקטואר.

אגודה אקטוארית מוכרת: אגודה שהתקבלה כחברה מלאה באגודת האקטוארים הבינלאומית או גוף אחר שהוסמך על ידי אגודה כנ"ל לצורך קביעת סטנדרטים, מתן הדרכה מקצועית או הטלת משמעת מקצועית.

יושר מקצועי

הנחיה 1. האקטואר יפעל בכנות, ביושר ובמומחיות באופן כזה שימלא את חובת המקצוע לציבור ושיחזק את שמו הטוב של מקצוע האקטואריה.

הערה 1-1 – האקטואר יבצע שירותי אקטואריה במיומנות ובזהירות.

הערה 1-2 – האקטואר לא יספק שירותים אקטואריים ללקוח אם האקטואר מאמין שייעשה שימוש לא חוקי בשירותים אלה או שהם יזיקו לשמו הטוב של מקצוע האקטואריה.

הערה 1-3 – האקטואר לא ינצל קשרים עם גוף שלישי או עם לקוח קיים או עם לקוח בפוטנציה, בניסיון להשיג טיפול לא חוקי או לא ראוי באופן מהותי מגוף אחד לטובת גוף שני.

הערה 1-4 – האקטואר לא ייטול חלק בהתנהגות מקצועית שבה מעורבים חוסר הגינות, תרמית, רמאות או הצגה מסולפת, ולא יעשה מעשים שיטילו דופי במקצוע האקטואריה.

סטנדרטים של הכשרה

הנחיה 2. האקטואר יספק שירותים אקטואריים רק כשהאקטואר מוכשר לעשות כן על בסיס הכשרה בסיסית ומתמשכת וניסיון מקצועי, ורק כאשר האקטואר ממלא את דרישות ההכשרה המתאימות.

הערה 2-1 – זוהי חובתו המקצועית של האקטואר לציית לסטנדרטים מתאימים של ההכשרה שנקבעו על ידי אגודה אקטוארית מוכרת במקומות שהאקטואר נותן שירותים אקטואריים, ולהתעדכן באשר לשינויים בסטנדרטים האלה.

הערה 2-2 – היעדר סטנדרטים של הכשרה המתאימים למשימה מסוימת או למקומות שבהם האקטואר נותן שירותים אקטואריים – אינו משחרר את האקטואר מהצורך להיות כשיר לבצע את השירותים האקטואריים בהתאם להנחיה זו.

סטנדרטים מקצועיים

הנחיה 3. האקטואר יוודא שהשירותים האקטואריים שהוא נותן בעצמו או שניתנים תחת הנחייתו נעשים בהתאם לסטנדרטים המקצועיים המתאימים.

הערה 3-1 – חלה על האקטואר חובה מקצועית לעבוד בהתאם לסטנדרטים המתאימים שנקבעו על ידי אגודה אקטוארית מוכרת במקומות שבהם נותן האקטואר שירותים אקטואריים, ולהיות מעודכן באשר לשינויים בסטנדרטים האלה.

הערה 3-2 – כאשר מתעוררת שאלה באשר להתאמת סטנדרט מקצועי, או כאשר אין סטנדרט מקצועי מתאים, על האקטואר להפעיל שיקול דעת מקצועי, בהתחשב בעקרונות אקטואריים והתנהגות אקטוארית מקובלים.

הערה 3-3 – כאשר האקטואר מפעיל שיטות השונות באופן מהותי מהשיטות שמונחות על ידי סטנדרט מקצועי מתאים, על האקטואר להיות מוכן להצדיק את השימוש שלו בשיטות אלה.

תקשורת וגילוי

הנחיה 4. על אקטואר שמוציא תקשורת אקטואר לוודא שהתקשורת ברורה ומתאימה לנסיבות ולקהל לו הוא מיועד, ושהוא מקיים את הנחיות הסטנדרטים המתאימים.

הערה 4-1 – על האקטואר שמוציא תקשורת אקטואר לוודא שהיא מציינת באופן ברור שהאקטואר אחראי עליה.

הערה 4-2 – על האקטואר שמוציא תקשורת אקטואר לפרט עד כמה האקטואר או מקורות אחרים מוכנים לספק מידע נוסף והסברים.

הנחיה 5. על האקטואר שמוציא תקשורת אקטואר, בהתאם לנסיבות, לציין את שם הלקוח/ לקוחות שעבורם הוא הוציא את תקשורת האקטואר ולפרט את הקשר/ מעמד של האקטואר במשימה.

הנחיה 6. על האקטואר לגלות ללקוח קיים או עתיד, באופן המתאים ובעיתוי הנכון, את המקורות של כל התמורות הישירות והעקיפות שהאקטואר או החברה של האקטואר קיבלו או עשויים לקבל מגורם אחר, בקשר עם המשימה עברה סיפק או יספק האקטואר שירותים אקטואריים ללקוח הנ"ל. גילוי

מקורות ותמורות מהותיות שחברתו של האקטואר קיבלה או תקבל מוגבל למקורות הידועים לאקטואר או שבאופן סביר הוא יכול לגלות.

הערה 6-1 – על אקטואר שאיננו עצמאי מבחינה כספית ומבחינה ארגונית לגלות ללקוח כל קשר מתאים שאיננו ברור, בהקשר עם כל עניין הקשור לביצוע שירותים אקטואריים.

הערה 6-2 – אקטואר שכיר בחברה שפעילה במקומות שונים, כפוף לחובת גילוי מקורות התמורה שהחברה יכולה לקבל בקשר לשירותים אקטואריים של המשימה המסוימת שנעשית עבור לקוח זה, ללא קשר למקום שבו התקבלה התמורה.

ניגוד עניינים

הנחיה 7. אקטואר לא יספק שירותים אקטואריים אם ידוע לו על ניגוד עניינים בפועל או בכוח, למעט במקרים הבאים:

- (א) שהיכולת של האקטואר לפעול בהגינות לא נפגעה.
- (ב) שניגוד העניינים הובא לידיעת כל הלקוחות, הן הקיימים והן הפוטנציאליים, שיכולים להיפגע מניגוד העניינים.
- (ג) שכל הלקוחות הנ"ל הסכימו במפורש לביצוע השירותים האקטואריים על ידי האקטואר.

שליטה בתוצרת העבודה

הנחיה 8. על אקטואר המספק שירותים אקטואריים לפעול באופן סביר כדי לוודא שלא יהיה שימוש בשירותים שהוא נותן כדי להטעות אחרים.

הערה 8-1 – ייתכן שגורם אחר ישתמש בתקשורת האקטואר שהוכן על ידי האקטואר באופן שישפיע על פעילות גוף שלישי. על האקטואר להכיר את הסיכונים של ציטוט לא נכון, פירוש שלא כהלכה או שימוש אחר בלתי הולם של תקשורת האקטואר, ובהתאם לכך לפעול באופן סביר – להציג את תקשורת האקטואר באופן ברור והגון ולכלול, ככל שמתאים לעשות כן, מגבלות על ההפצה והשימוש בתקשורת האקטואר.

סודיות

הנחיה 9. האקטואר לא יגלה לגוף אחר שום מידע סודי, אלא אם קיבל לכך אישור מהלקוח או שהגילוי נדרש על פי החוק.

אדיבות ושיתוף פעולה

הנחיה 10. האקטואר יבצע שירותים אקטואריים באדיבות ובכבוד מקצועי וישתף פעולה עם אחרים למען הלקוח.

הערה 10-1 – ייתכנו חילוקי דעות בין אקטוארים, במיוחד באשר לבחירת הנחות ושיטות. דיונים בקשר לחילוקי דעות אלה בין אקטואר לאקטואר אחר או באשר להערות של אקטואר בנוגע לעבודת אקטואר אחר, יעשו באובייקטיביות, באדיבות ובכבוד.

הערה 10-2 – ללקוח קיימת הזכות המוחלטת לבחור יועץ מקצועי. אקטואר רשאי לספק שירותים לכל לקוח שיבקש ממנו לספק שירותים, גם אם אקטואר אחר סיפק או נותן שירותים ללקוח באותו נושא.

הערה 10-3 – ייתכנו מקרים שאקטואר, בעת עבודה במשימה או בעבודה אצל המעסיק, יזהה מצב שיהיה זה לתועלתו של הלקוח להציע דעה אחרת מזו של אקטואר אחר. אם ילווה זאת בהסבר הנסיבות שהובילו אותו להציע את הדעה האחרת – אין בקוד כדי למנוע מהאקטואר מלהציע דעה אלטרנטיבית זו ללקוח.

הערה 10-4 – ייתכן מקרה שהאקטואר התבקש ליעץ ללקוח כאשר האקטואר יודע או מאמין על בסיס סביר שאקטואר אחר סיפק או מספק שירותים אקטואריים בהקשר לאותו נושא. במקרה זה האקטואר יכול לבחור להתייעץ עם אותו אקטואר אחר, כדי להכין את עצמו באופן הולם למשימה וגם כדי לבחון אם יש נסיבות הקשורות לעבירה פוטנציאלית על הקוד, שיכולות להשפיע על החלטתו לקבל את המשימה. במקרה זה, על האקטואר לקבל מראש את אישור הלקוח להתייעצות.

הערה 10-5 – כאשר אישר הלקוח לאקטואר אחר או לאקטואר נוסף להתייעץ עם האקטואר באשר לנושא שלגביו מספק או סיפק האקטואר שירותים אקטואריים, על האקטואר לשתף פעולה במתן מידע רלוונטי, בכפוף לקבלת תמורה סבירה לעבודה הנדרשת בהכנת והעברת המידע והמסמכים

הרלוונטיים. **האקטואר** אינו רשאי לסרב להתייעץ או לשתף פעולה עם האקטואר החדש או הנוסף בשל ענייני תמורה שנמצאים במחלוקת עם ה**לקוח**, אם הסירוב לא נתמך על ידי הסכם עם ה**לקוח**. **האקטואר** לא חייב למסור דברים שעליהם יש לו זכויות של בעלות, כגון קומוניקציות פנימיות או תוכניות מחשב.

פרסום

הנחיה 11. האקטואר לא יהיה מעורב בפרסומת או הצעות עסקיות באשר ל**שירותים אקטואריים** שה**אקטואר** יודע או אמור לדעת שהם שקריים או מטעים.

הערה 11-1 – פרסום והצעות עסקיות כוללים את כל סוגי התקשורת בכל מיני מדיות, כולל תקשורת בעל פה, שיכולים להשפיע באופן ישיר או עקיף על אדם או ארגון בהחלטה אם יש צורך ב**שירותים אקטואריים** או בבחירת **אקטואר** או בחברה מסוימת לבצע את ה**שירותים האקטואריים**.

תארים וכינויים

הנחיה 12. האקטואר רשאי להשתמש בתארים ובכינויי חברות באגודה אקטוארית מוכרת, רק באופן שמתאים לשימוש המורשה על ידי אותה אגודה.

הערה 12-1 – 'תואר' מתייחס לתואר שניתן על ידי אגודה אקטוארית מוכרת באשר למשרה ספציפית באותה אגודה. 'כינוי' מתייחס למעמד מקצועי ספציפי באותה אגודה.

עבירות משמעת בקוד ההתנהגות המקצועית

הנחיה 13. אקטואר היודע על עבירה מהותית לכאורה שנעשתה על ידי אקטואר אחר שטרם טופלה, ישקול אם לשוחח על הנושא עם האקטואר האחר כדי לנסות לפתור את העבירה לכאורה. אם לא התקיים דיון או שהתקיים דיון לא מוצלח, על ה**אקטואר** לגלות את העבירה לכאורה לגוף המכוון האחראי על המשמעת של המקצוע, חוץ ממקרה שבו הגילוי יהיה נגד ה**חוק** או יביא לגילוי **מידע סודי**.

הערה 13-1 – עבירה נגד **הקוד** נחשבת כמהותית אם העבירה חשובה או משפיעה על תוצאות מקרה מסוים, לעומת עבירה זוטא שאיננה משפיעה על התוצאות או שהיא עבירה של צורה (ולא מהות).

הערה 13-2 – לא מצופה **מהאקטואר** לדון בחשד לעבירה נגד **הקוד**, אם **האקטואר** או האקטואר האחר מנוע מטעם **החוק** מלעשות כך, או אם אחד מהם נמצא בסביבה של ניגודי עניינים עם השני.

הנחיה 14. **אקטואר** ישיב ללא דיחוי, בכנות ובשלמות לבקשה למידע מאת הגוף המתאים המטפל בהכוונה ובמשמעת של המקצוע וישתף עימו פעולה באופן מלא, בקשר לכל תהליך משמעת או של הכוונה או תהליך אחר הקשור עם **הקוד**. חובת **האקטואר** להשיב בכפוף למגבלות של **מידע סודי** ומגבלות **החוק**.